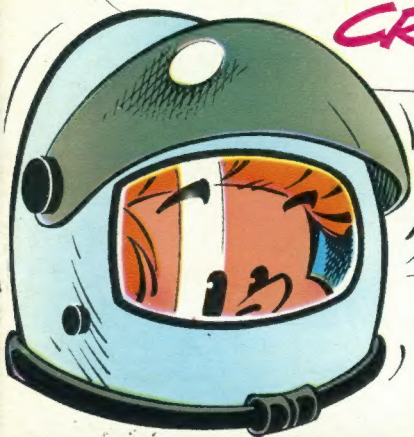

UIT DE RUIMTE:
CRISTAL!

Weekblad nr. 3
45ste JAAR
52 blz.
14-1-82

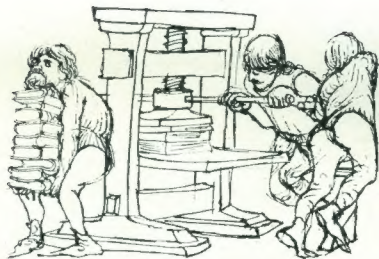
Robbedoes

R. MARCELLO

DUPUIS

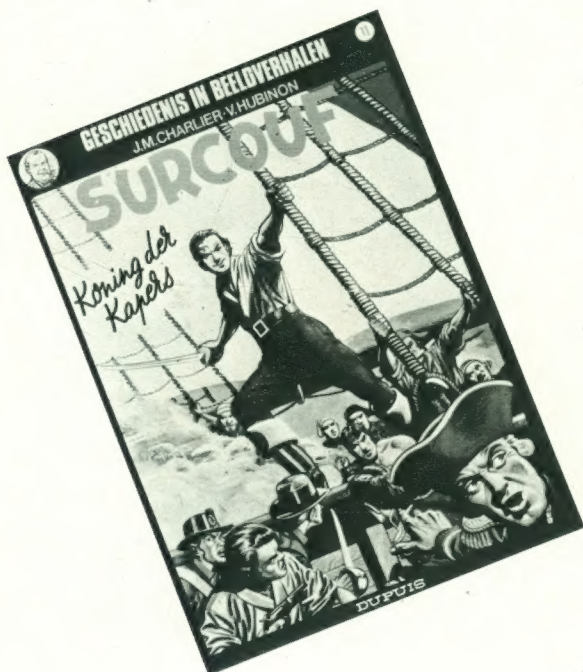
vers van de pers...

"Deze biografie is tussen 1949 en 1952 in het weekblad **Robbedoes** verschenen (Nrs. 605 tot 738). Ze is in drie albums verzameld: **DE KONING DER KAPERS** (1951), **DE LAATSTE VRIJ-BUITER** (1952) en **DE SCHRIK DER OCEANEN** (1953). Alledrie de albums zijn al 'n kwarteeuw uitverkocht en noteren hoog op de antikwarische stripmarkt. In **DE GESCHIEDENIS IN BEELDVERHALEN** vindt u in de delen 11, 12 en 13 het verhaal integraal terug met gebruikmaking van de originele tekeningen en kleurenfilms."

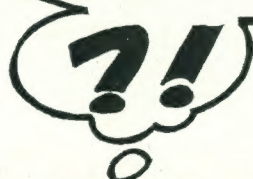
Tot daar de inleidende tekst op de binnenzijde van de kaft. Deel twee komt uit in de lente '82, en deel drie komt uit begin van de zomer '82. In dit eerste deel zien we de avonturen van **Surcouf**. Zijn eerste aanwerving op 'n schip, zijn

eerste zeegevechten tegen de Britse marine. Interessant aan dit werk is, dat op verschillende pagina's een woordje uitleg wordt gegeven over diverse onderwerpen welke in het verhaal voorkomen. Zo krijgt de lezer informatie over het geslacht **Surcouf**, de tui-gage van een zeilschip, de slavenhandel, de kaapvaart, en ga zo maar door. De technisch zeer goed uit-gewerkte tekeningen vormen samen met de korte teksten een bron van informatie en dokumentatie over het zee-mansleven op het einde van de 18de eeuw. Kortom, zowel **Charlier** als **Hubinon** leverden hier werk af van de bovenste plank.

Dat je dit album niet mag missen is overduidelijk! Je krijgt vandaag de dag niet altijd zo'n kans om een spannend en leerzaam verhaal te lezen.

"ER ZIJN SCHILDERS DIE DE ZON IN EEN GELE VLEK VERANDEREN, MAAR ER ZIJN ANDEREN DIE, DANK ZIJ HUN KUNST EN INTELLIGENTIE, EEN GELE VLEK IN DE ZON VERANDEREN."

WIE ZEI DAT OOK WEER?

Deze uitspraak komt terug van een man. Hij werd geboren te **Malaga** op **25 oktober 1881**. Z'n vader was een hoogleraar aan de kunstacademie te **Coruna** en later te **Barcelona**. Zoonlief laat zich inschrijven aan de academie. Op 16-jarige leeftijd is er al een eerste tentoonstelling met een lovende kritiek in de krant. En dat is altijd meegenomen. In **Barcelona** behoort hij tot de vooruitstrevende schilders en schrijvers. We zijn in 1900 wanneer hij voor de eerste maal naar **Parijs** gaat. **Toulouse-Lautrec** is één van zijn voorbeelden. Na nog enkele maanden heen en weer te hebben gereisd tussen **Madrid** en **Parijs**, blijft hij vanaf **1904** in **Parijs**. In 1905 komt onze onbekende (?) in contact met **Guillaume Apollinaire**, de voorman der vooruitstrevende kritiek in **Parijs**. Onze hoofdfiguur stapt een eerste maal in het huwelijksbootje. Naam van de uitverkorene: **Fernande Olivier**. Onverdroten werkt onze kunstenaar en ontwikkelt steeds nieuwe kunststijlen. Hij is zijn kollega's altijd net iets voor. Onder zijn vrienden kunnen we zeker **Georges Braque** en **Daniël Henry Kahnweiler** rekenen. Ook **Vollard** en **Max Jacob** komen vaak over de vloer bij onze gast. En ondanks het vele bezoek werkt hij verder, ontwerpt decors voor balletten en heeft in **Rome** een ontmoeting met **Strawinsky**. Ook **Olga Kochlova** leert hij kennen in **Rome**. In 1918 trouwt hij haar.

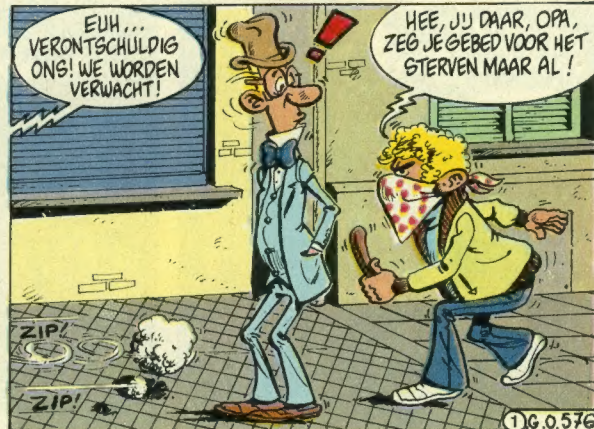
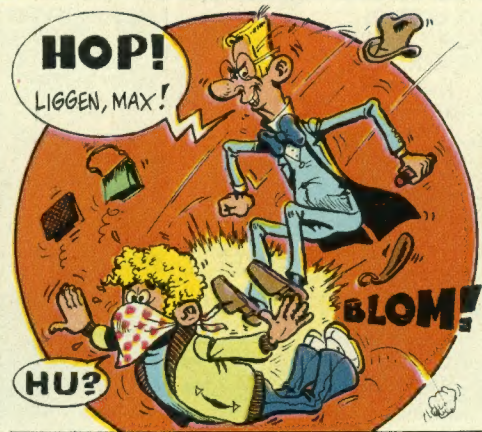
Eén van zijn grootste meesterwerken is ongetwijfeld het schilderij dat een aanval van Duitse vliegtuigen in dienst van **Franco** op een Baskische stad laat zien. Het beroemde werk heeft lang in **Amerika** gehangen en is vorig jaar aan **Spanje** teruggegeven. In 1944 wordt de brave man (ken je hem al?) lid van de **Franse Kommunistische Partij**. In 1946 duikt hij op aan de **Franse Riviera** en wat later gaat de verhuiswagen richting **Zuid-Frankrijk**, meer bepaald naar **Vallauris**. Daar gaat hij werken in een keramiekfabriek en ontwikkelt weer een totaal nieuwe en zeer eigen stijl. Zijn grootste verdienste is immers dat hij zich nooit heeft vastgezet op één stijl, maar steeds zocht naar vernieuwing. Hij verkoos beweeglijkheid boven de eenheid van stijl of volmaaktheid. Dit genie sterft op **8 april 1973** te **Mougins**. Geef de volledige naam van deze man!

Oplossing vorige week :
JOHANN WOLFGANG VON GOETHE

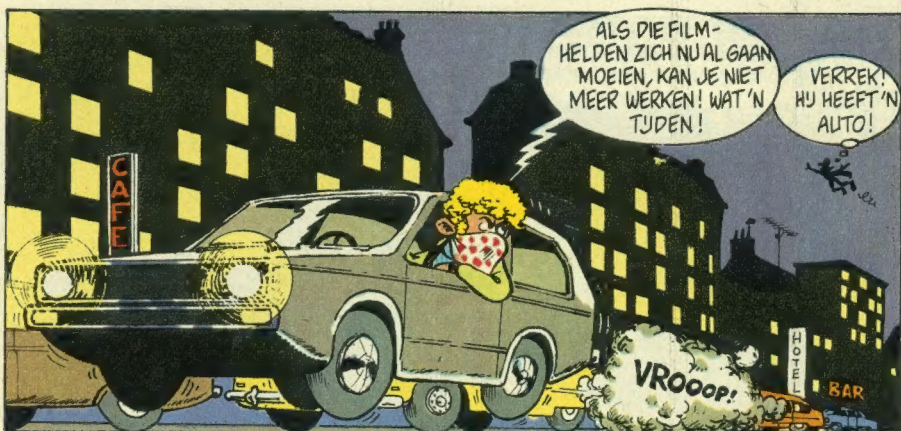
DE AVOND KEERT MENEER KWEENIEWA NAAR HUIS TERUG...

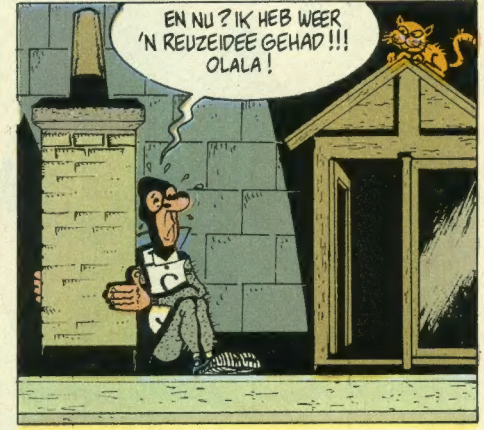

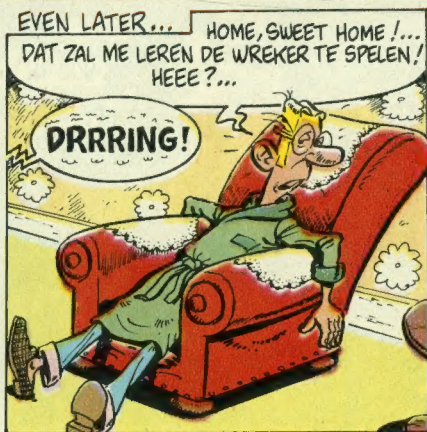

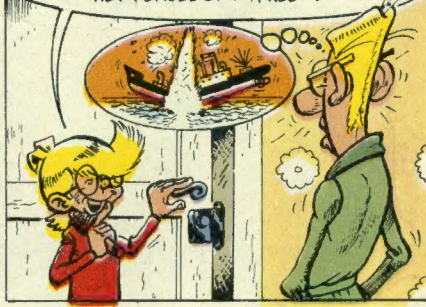
NA JE TELEFOONTJE BEGREEP IK DAT JE IN MOEILYKHEDEN ZAT EN BEN IK NAAR HET COMMISSARIAAT GESNELD MET 'N ANDERE ZENDER WAARIN 'N NIEUWE BATTERIJ STAK. ZO HEB IK JE UIT DE KLAUWEN VAN DE SMERISSEN KUNNEN REDDEN!...

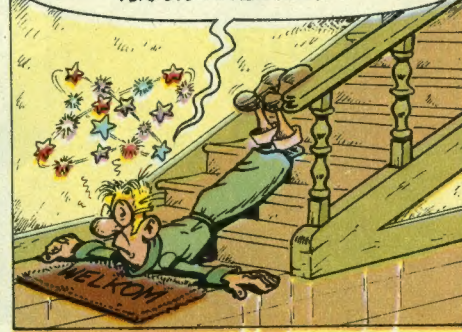
IK DOE JE 'N VOORSTEL: IK VERGEET ALLES WAT ER GEBEURD IS, EN JIJ DOET HETZELFDE NADAT JE M'N UITVINDING TERUGGEGEVEN HEBT. AKKOORD?

WEET JE, MENEER KWEENIEWA, ALS IK ZOU DURVEN ZOU IK JE AANRADEN OM JE TE BEPERKEN TOT HET OPVOEDEN VAN DE JEUGD: IEDER Z'N TAAK! "WIE TEVEEL WIL KRUGT HET PEKSEL OP Z'N NEUS!"

DRIE SECONDEN LATER... HELEMAAL VERGETEN DAT IK NIET MEER KAN VLIEGEN! ACH, HOE VERLANG IK NAAR DE EENZAME HOOFTEN! VERDUVELDE NEWTON!

EINDE
© G.O. 581

NET BINNENGEKOMEN

VERVOLG- VERHALEN

MICK MAC ADAM

Professor Lisbeth van het Natuurhistorisch Museum van Londen is vermoord. Inspecteur Daydream en Mick Mac Adam zijn hun onderzoek al begonnen. Ze vragen zich af hoe de moordenaar weer buiten is geraakt. 's Avonds raken de bewakers in paniek. Op pagina 17 horen ze iets.

ROBBEDOES EN KWABBERNOOT

Kwabbernoot is dan toch bij zijn vrienden op het eiland geraakt. Over twee uur moet de raket normaal vertrekken, maar de boeven zijn nu ook al op het eiland. De koudgordel wordt ingeschakeld om de tegenstander de weg af te snijden. Aangezien het eiland zichzelf gaat vernielen, moet iedereen aan boord van de raket. (pag. 22)

CRISTAL

Tijdens de confrontatie tussen Alain en Cristal lijkt het wel alsof Alain door het vreemde wezen gehypnotiseerd wordt. 's Nachts neemt Cristal contact op met Alain en vraagt hem te komen helpen. Alain springt in een taxi en rijdt naar het ziekenhuis, al weet hij zelf niet goed waarom. Hij vermijdt alle politiecontroles en belandt op pagina 27.

BOLLEMAAR

Bollemaar, Kolekram, Flappie en Falpa hollen maar de ruïne van het kasteel om er te gaan schuilen. Armande en de Ganymedes-sers zitten achter hen aan. Falpa loopt als laatste van de groep en wordt door de achtervolgers gepakt op pag. 34.

DOKTER ZWITSER

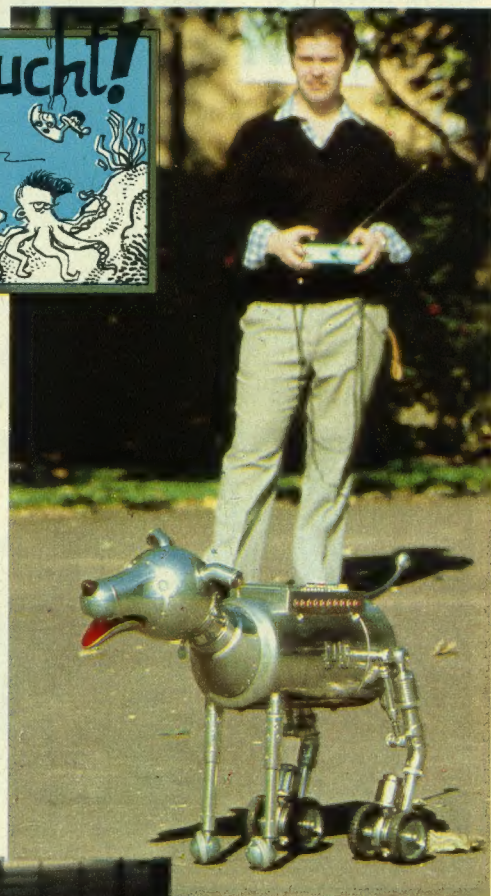
Dokter Zwitser kan de slak temmen met blauwe paddestoelen. Zwitser verkleedt zich als duiveltje en trekt op de slak naar de stad van de konijnen om zijn vrienden te bevrijden. Die zitten al in de pot, maar de konijnen hebben al vlug de truc van Zwitser door, en trekken met het groepje naar de ravijn. De gevangenen snappen niet wat er gebeurt, maar als ze Godor, de bewaker van de Dodenvallei zien, raken ze in paniek. Op pagina 39 moeten ze op zijn vragen antwoorden.

DE KATAMAROM

De groep rebellen verzamelt alle gegevens die ze voor hun ontsnapping nodig hebben. 's Nachts, bij de rollenruil, gaat de groep er vandoor. De bewakers kunnen geen alarm slaan omdat het systeem gesaboteerd is. Een paar bewakers gaan dan achter de groep aan... (pagina 46)

Iedereen weet natuurlijk al lang dat onze tekenaar Devos een erg inventieve kerel is. Dat bewijst hij al jaren in zijn reeks GENIALE OLIVIER. Tien jaar nadat hij in de strip zijn mechanisch hondje ontwierp, heeft een Engelsman het "echt" op de wereld gezet. Niet-tegenstaande de hond van Devos altijd Omega heeft geheten, en de Engelse hond nu Alpha heet, is de gelijkenis frappant.

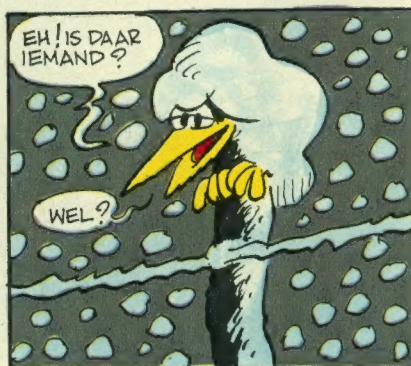
VOLGENDE WEEK...

... Stellen de BLAUWBLOEZEN ons eindelijk hun baby voor! Berthet haalt een fabel overhoop in zijn vernieuwde versie: DE VAL VAN DE HONGER.

Verder nog de "gewone" vervolgverhalen: Snoesje, Cristal, Robbedoes en Kwabbernoot, Mick Mac Adam, Bollemaar en de Katamarom.

HAAST JE! 'T STRUIKGEWAS IN!

KOM MAAR OP, VERREKTE U.F.O! IK BREEK JE POTEN!

NOU!

SNOESJE! HIER EN VLUG!

IK KOM ERAAN, MAAR NIET OMDAT IK BANG BEN, HOOR!

LAAT DAT DUIDELIJK ZIJN.

DAAR ZIJN ZE!

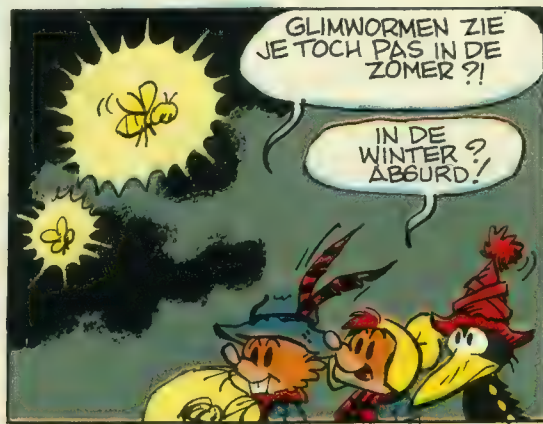

HEE! ONGELOFELIJK!

HET ZIJN GLIMWORMEN! (*)

?

GLIMWORMEN ZIE JE TOCH PAS IN DE ZOMER?!

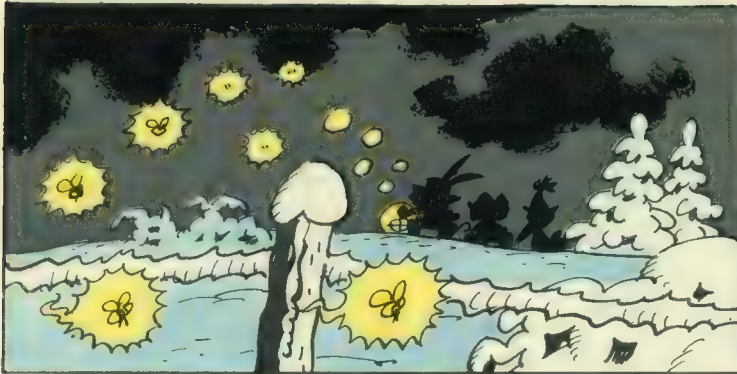
IN DE WINTER? ABSURD!

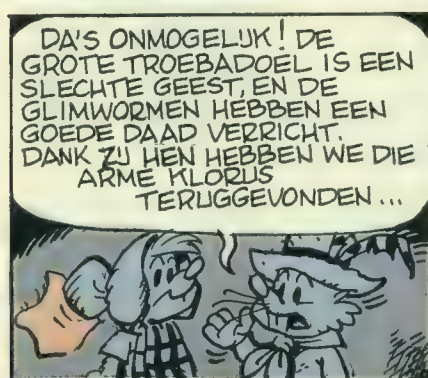
IDIOOT! NET OF 'T AL OUDEJAARSVOND IS !!

?

JE DENKT TOCH NIET DAT 'N
BEËDIGD AGENT DE PRAATJES
GELOOFT VAN 'N HYSTERISCH EN
'N POLNOVERSTATISCH KIND. IK
GELOOF GEEN KERSTPRAATJES
MEER / EN EVENMIN IN
FEËN.

SCHIET 'NS
WAT OP, VOORAAN! IK
LIG HIER MET TWEE
GEBROKEN POTEN!

IK ZAG GLIMWORMEN,
ZEG IK JE!

O.K.!
WE HEBBEN 'T ER
LATER NOG WEL 'NS
OVER!

EN,
KAFZAK?

EH... DOKTER KAFZAK!
HUM! NIET ZO ERG! TWEE
GEBROKEN POTEN! IS WEER
GAUW OP DE BEËN!

WELWEL!

AJLUUS, DOKTER!

ALS JIJ HIER TOCH BIJ KLORUS
BLIJFT, GAIK MAAR NAAR HUIS!
IK HEB NOG WERK TE
DOEN!

IN ORDE!

IK BEN WEL NIET
NIEUWSGIERIG
MAAR...

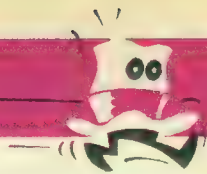

DE INGANG ZIT
HELEMAAL
ONDER DE
SNEEUW.

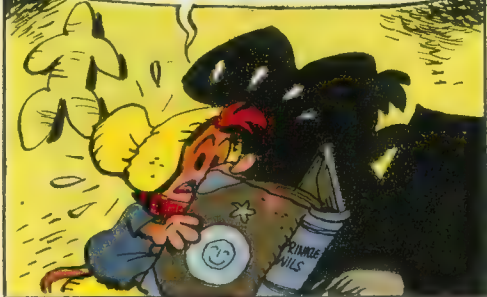

GL... GLE... GLI...
GLIMWORM... GLMMMBL
BLABLEMELBLEMBLA
BLLLDLLBLDRBL...

DE WINTERGLIMWORM IS EEN BOVENNATUURLIJK WEZEN, EN MAG HELEMAAL NIET VERGELEKEN WORDEN MET DE GEWONE ZOMER-GLIMWORM. DE WINTERGLIMWORM BLIJFT EEN VAN DE GROTE MYSTERIES UIT DE NATUUR ...

DAT MAAKT ME NIET VEEL WIJZER!

AH! DAAR HEB JE TABOEM EN FLOUZENMAKER WEER.

KOM JE MAAR BIJ MI OPWARMEN, TABOEM!...

GOED IDEE, FLOUZY!

SALUT!

CHLODOMIR EN DE BRIGADIER ZIJN BIJ KLORUS GEBLEVEN.

WIST JE DAT WIJ 'N ECHT MYSTERIE HEBBEN GEZIEN?

BRRR!... NOORD-OOSTENWIND! 'T WORDT KOUDE VANNACHT! 'JSKOUDE!

GEEN WEER OM 'N... GLIMWORM DOOR TE JAGEN! HAHA!

HOHAHAHA! DAT IS GEESTIG!

EN WAAROM TENSLOTTE GEEN GLIMWORMEN? IK HEB WEL MEER BELEEFD! (*)

(*) LEES "DE SPOOKKAST"

wordt vervolgd

MICK MAC ADAM

IVOREN HANDEN

DAT... DAT KOMT
UIT HET LABO
!?!?

HET SKELET!?

LIEVE HEDEL, IK DROOM!
HET SKELET VER...
VERDWEENEN!

EVEN LATER...

'K BEN WEER
DE LAATSTE.

WEL, DOKTER,
HOE STELT
HENSON HET?

MEERSCHRIK DAN
GEKWEETST. HJ
KOMT ER VAN AF
MET DE
GEELZUCHT!

LANGS HIER
IS HJ VAST EN
ZEKER
GEVLUCHT!

DAT MAAK JE OPSPOURINGEN ERAL
'N STUK MAKKELIJKER OP! 'N
SKELET OP STAP IS HEEL WAT
EENVUDDIGER OP TE SPOKEN DAN
'N KEREL MET 'N DONKERE JAS
EN 'N HOED...

WEET JE WAAR DAT
SKELET PRECIES
VANDAAN KOMT?

NATUURLIJK! PROFESSOR LISBETH HEEFT
HET MEEGEBRACHT UIT DE VALLÉE DES
MERVEILLES, IN HET ZUIDEN VAN FRANKRIJK...
KEN JE DAT?

DEZE VALLEI LIGT IN DE BERGEN,
EVEN BOVEN MENTON. HET IS 'N GEHEIMZINNIGE
PLAATS, HELEMAAL AFGESLOTEN VAN DE
BUITENWERELD. LISBETH BEWERDE DAT
DAAR VREEMDE DINGEN ONTDEKT ZOU DEN
WORDEN OVER DE HERKOMST VAN
DE MENS...

... MAAR JE ZOU BETER NAAR PROFESSOR
DOBBIAS GAAN. DIE KAN ER JULLIE VEEL
MEER OVER VERTELLEN DAN
IK ZELF...

NOG LATER DIE NACHT BIJ
PROFESSOR
DOBBIAS...

BEDANKT!

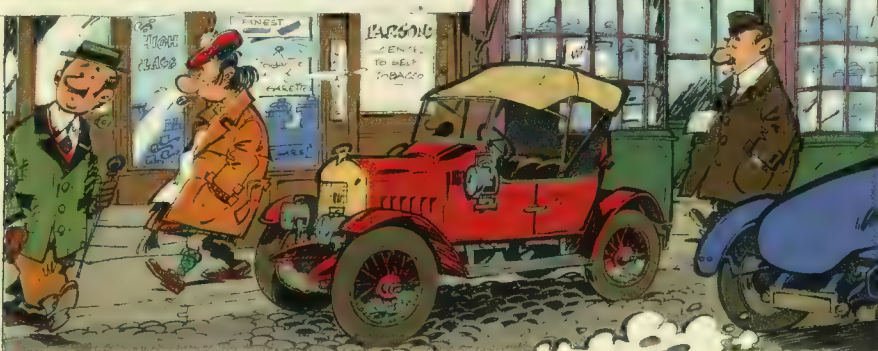
MAAR NEE, INTEGENDEEL. JULLIE HEBBEN ER GOED
AAN GEDAAN NAAR MI TE KOMEN. NU DIE ARME
LISBETH ER NIET MEER IS, BEN IK DE ENIGE
DIE DE VALLEI ONDERZOEKT HEEFT! AH, ALS IK NOG MAAR
JONGER ZOU ZIJN! MAAR JULLIE BEGRIPEN, JE MOET 'N HELE
DAG DOOR DE BERGEN OM ER TE GERAKEN...

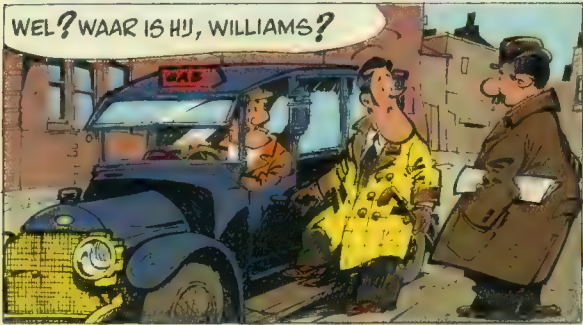
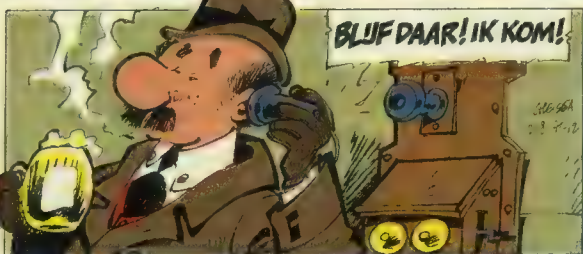

DE VOLGENDE DAG WORDT MICK MAC ADAM GESCHADUWD DOOR DE SPECIALE AFDELING K...

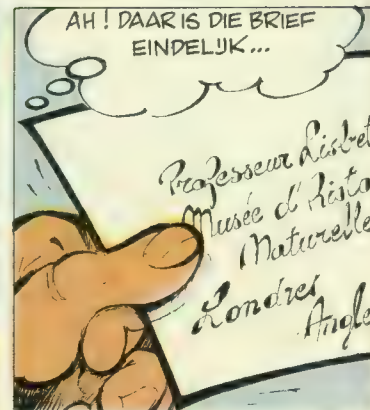

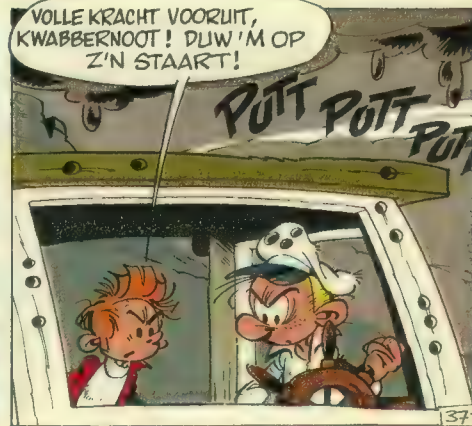
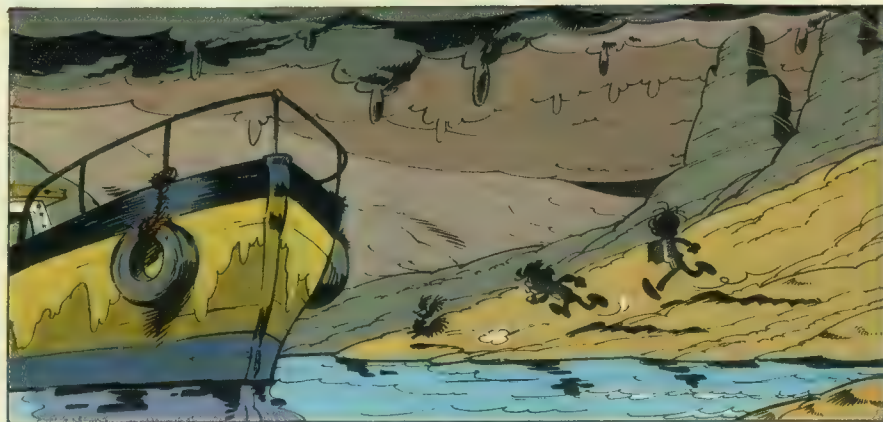
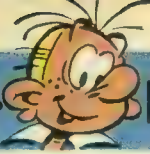

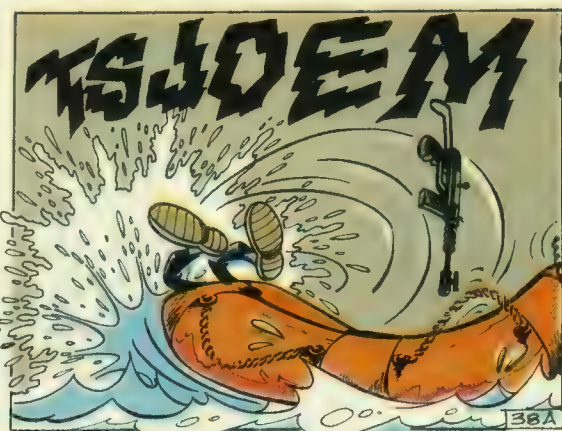
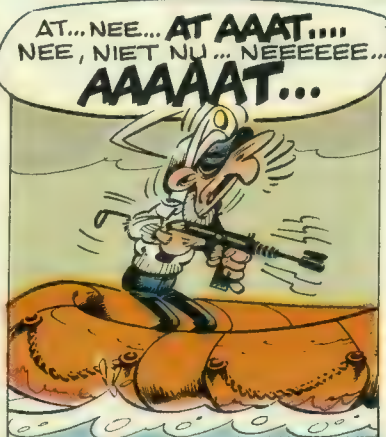
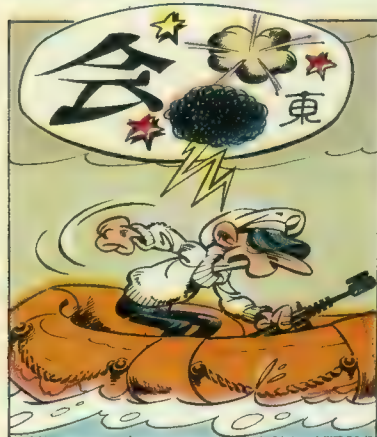

wordt vervolgd

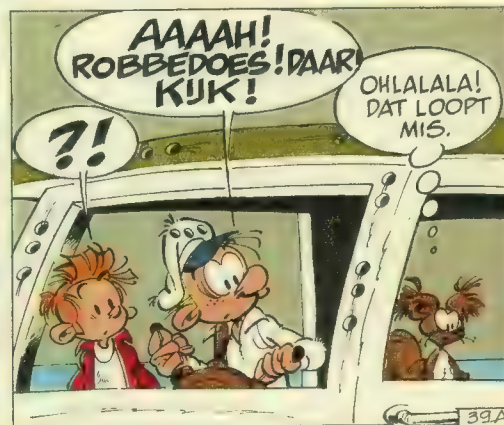

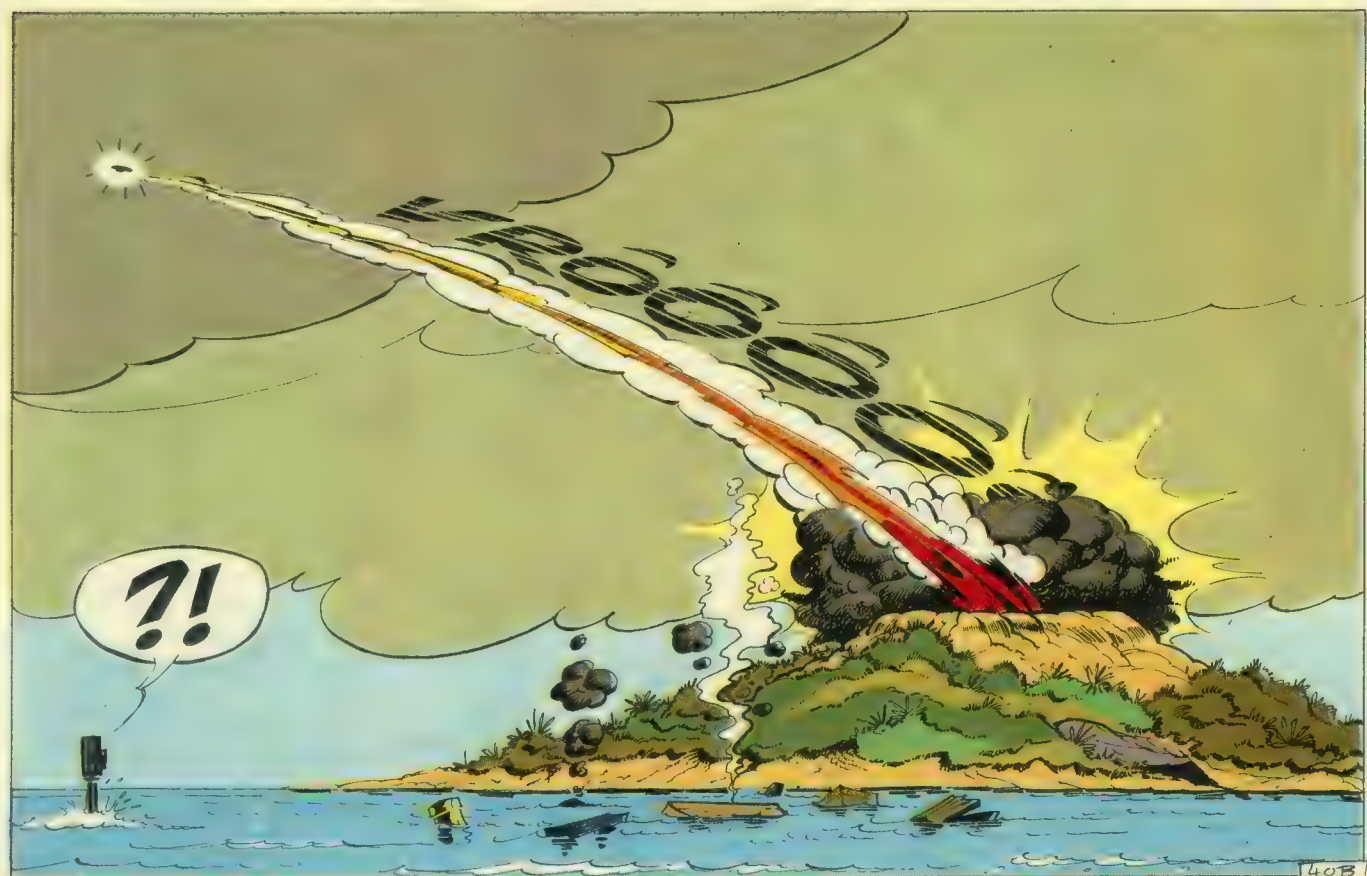
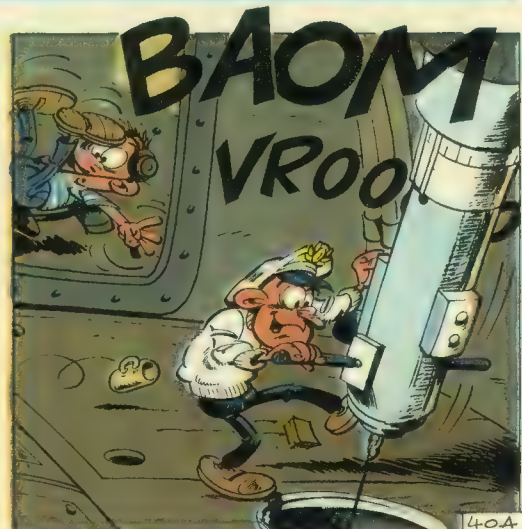

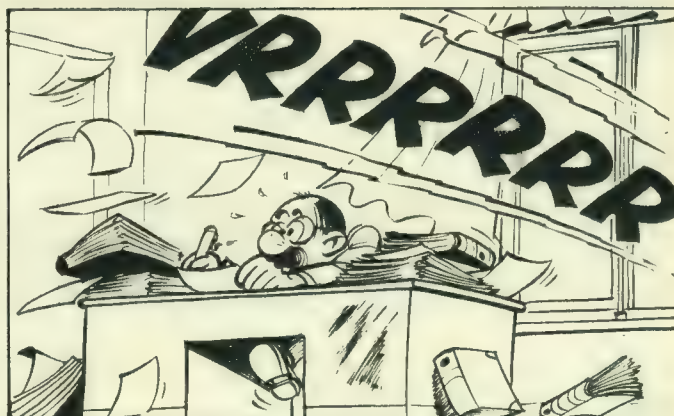
wordt vervolgd

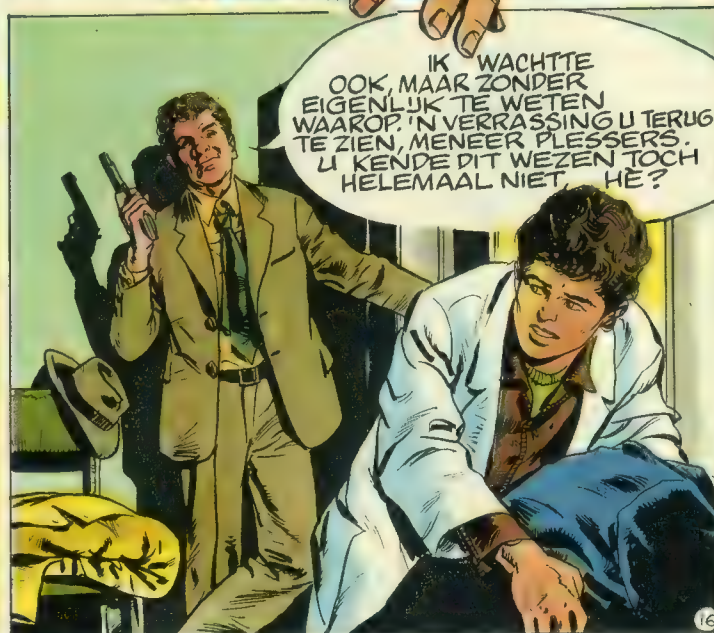

DE FORD T

Francis

DE BAAS ZAL BLIJ ZIJN
OM DIT TE HOREN,
ALHOEWEL IK NIET
DENK DAT HIJ ERG
VERRAST ZAL
ZIJN.

HMM... HMMM...

JE KON ELKE
BEWEGING VAN
ME OP JE GEZICHT
LEZEN,
GELUKKIG
HEEFT IE ER
NIETS VAN
GEMERKT.

NEE! DOE
DAT NIET!

WAAROM NIET?
DA'S DE ENIGE
ACCURATE MANIER
OM 'M TE BELETTEN
ALARM TE
SLAAN!

ZOALS
JE WILT!
ALS JE ER
NADIEN MAAR
GEEN SPIJT VAN
KRIJGT...

DA'S
MIJN
PROBLEEM!

BE... BEDANKT
!

TREK
DIT AAN, DAN
VAL JE NIET
ZO OP!

MET COMMISSARIS VALBONI!.. BEN JIJ 'T, BLONDE? DE PLOEG DIE 'T HOTEL VAN DE STUDENT MOEST BEWAKEN MERKT NET DAT DIE ER NIET MEER IS. HET IS BEST MOGELIJK DAT IE NAAR JULLIE TOE KOMT. KIJK DUS UIT JULLIE DOPPEN! WE KOMEN ER ZO AAN!

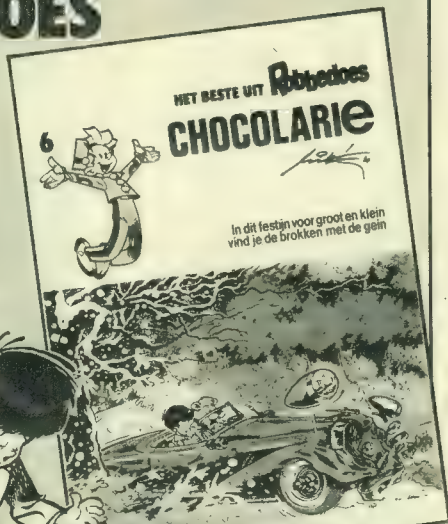
wordt vervolgd

HET BESTE UIT ROBBEDOES

Een opmerkelijke en bijzonder lach-wekkende prestatie van Mittei

Ingenaaid album n°6

DUPUIS

TIMOER

FLINK! AAN GENE ZUDE IS DE VRIJHEID.

Het konflikt tussen Rome en Carthago, zoals het werd beleefd door de avontuurlijke en onversaagde Griek: Timoer. Ingenaaid album n° 5

Geschiedenis in beeldverhalen

Deze klassieke biografie is onbetwistbaar het hoogtepunt in de samenwerking tussen Hubinon en Charlier.

SURCOUF

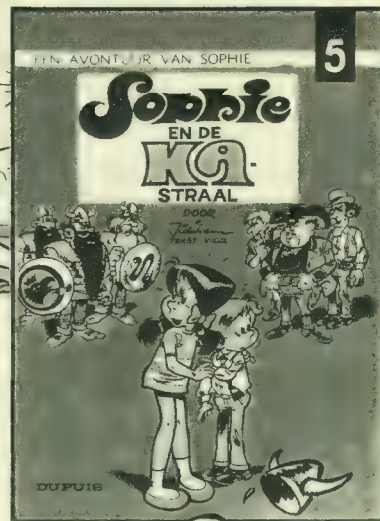
Koning der Kapels

Ingenaaid album n°11

Met de heruitgave van deze onovertroffen gagwaterval is de reeks Sophie weer bijna volledig. Ingenaaid album n°5

DUPUIS

Kaart van Jehan Henault.
Antwerpen 1543.

Kaart van Jehan Henault.
Antwerpen 1543.

Typisch Zuidnederlands spel
uit de 2e helft 18e eeuw.
Alle drie de kaarten tonen
de figuren ten voeten uit.

MET OPEN KAART SPELEN

Speelkaarten. Wie kent ze niet? Met de kaarten spelen. Wie doet het niet? In het rokerige treincoupé, tijdens de middagpauze op 't werk, stiekem achter in de klas, gezellig in 't café of stijfdeftig in het casino. Kortom, iedereen speelt met de kaarten, overal! Komt daarbij dat Turnhout een belangrijke rol speelt in de speelkaartenindustrie op wereldniveau, en Jan Bauwens — specialist ter zake — in z'n kaarten laat kijken, en we hebben weer stof genoeg om een boeiende reportage te maken. Aan ons om te delen...

Het is niet moeilijk om de eerste kaartersclub in onze Vaderlandse geschiedenis te vinden. Er ligt een geschreven bewijsstuk in het Register van de Rekenkamer in het Rijksarchief te Brussel. Het stuk dateert van 14 mei 1379. Hertog Wenceslas van Brabant vraagt zijn hofschilder Ingel Van der Noet om een spel kaarten te maken. De prijs: 4 Peters en 2 Gulden. Volgens financiële experts komt die som overeen met zo'n 20 à 25.000 Belgische frank. Maar dat kan de pret niet bederven, want er worden vrij vlug nog meerdere kaartspelen aangekocht. Men kan dus stellen dat er aan het Hof van Brabant duchtig gekaart werd. De Fransen beweren dat 1392 het jaar is waarop de speelkaart in onze streken haar intrede deed. In dat jaar laat Charles VI zijn beroemde tarokspel maken door zijn hofschilder Jacques Gringonneur. En toch be-

staat er al in 1382 een politie-verordening voor de inwoners van Rijsel (toen een Vlaamse stad) waarin stond dat het ten strengste verboden was met de kaarten te spelen. Doornik wordt een belangrijk centrum. In 1427 worden er twee carteurs met name genoemd: Michel Noël en Philippe du Bos. We zitten in het systeem van de gilden. Tussen 1427 en 1537 worden 26 meesters en 37 leerjongens opgetekend. Na 1537 is het gedaan. Doornik wordt overgeheveld naar het Rijk van Keizer Karel. En dat is de oorzaak van het verval, zegt men. Daarvoor was Doornik een Franse stad. De ene zijn brood... Antwerpen wordt nu het nieuwe centrum van de speelkaarten-industrie. Robert Péril zou aan de basis liggen. In 1552 staat hij als "quaertspelmakere" ingeschreven in het Hoofdam-bacht der Meerssen. Geldproblemen verplichten hem zijn ganse inboedel te verkopen. De deken van het Hoofdam-bacht, Adriaen De Vogelaere, koopt alles op, zodat het materiaal in Antwerpen blijft. En wat wordt zoal verhuisd? Een pers voor het zelf vervaardigd kaarten-karton, een ijzeren stoof om de pap te koken en te warmen, houten tafels, vormen om kaarten te drukken, scharen om ze te snijden, houten regels voor het verven, stenen en marmerstenen om de kaarten te likken of glanzend te maken. Een grote naam in Antwerpen is Jehan Maillart. Hij verstuurt zijn kaarten ook onder andere na-

Typisch Zuidnederlands spel
uit de 2e helft 18e eeuw.

Nederlands spel
van Weege & Stoer. 1757-1787.

Vlaamse tarok van F.I. Vandenberghe.
Omstreeks 1770 Brussel.

men, zoals Pierre Haynault of Jean Charpentier. Hij heft een grote produktie en voert uit, vooral naar Londen. Enkele cijfers : op 23 november 1543 verscheept hij 17.658 spelen. Op 17 april 1545 gaan er nog eens 5.040 kaartspelen over de plas. En dat is niet slecht. Zelfs Keizer Karel denkt er zo over. Hij heft een belasting van 1 % op de uitgevoerde kaarten. Tussen 1540 en 1626 zijn er 24 meesters. Na 1626 valt in Antwerpen alle speelkaartenbedrijvigheid stil. Maar in de tweede helft van de 18e eeuw duiken er in gans het land speelkaartenfabrieken op. Er zijn drie gebieden: Brussel, Wallonië en Vlaanderen.

De Brusselse fabrikanten nemen hun papier af uit Hastières en Moulin. In 1752 wordt er papier uit het Luikse gebruikt en dat leek heel wat beter geschikt te zijn. Het draagt in ruime mate bij tot de beroemdheid van de Brusselse speelkaart. Zo zijn er de gebroeders Galler. In 1754 hadden ze 25 werklieden in dienst. Het hadden er best 60 kunnen zijn, maar de toevoer van het papier verloopt niet zo vlot.

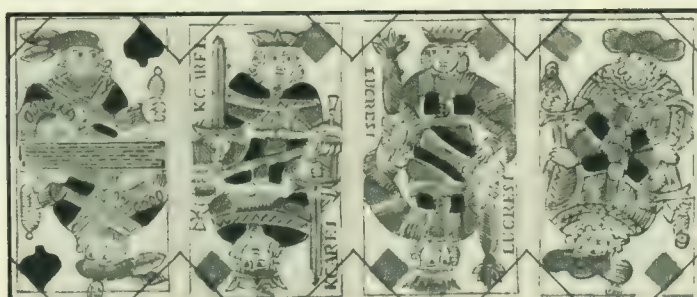
Er zijn 13 meesters welke in totaal 86 mensen te werk stellen. Van de Brusselse produktie gaan er jaarlijks zo'n 50.000 dozijn speelkaarten naar Holland. Maar ook hier komt sleet op de zaak. Na het Oostenrijks bewind blijven er maar 4 over. En ze overleven het Franse Regime niet.

In Wallonië zijn Namen, Dinant, Charleroi en Mons nu de centra van de speelkaartenindustrie. Maar de belangrijkste wordt Luik. Op 1 april schrijft de Gazette de Liège o.a. « Men maakt er aanzienlijke hoeveelheden speelkaarten, die naar het buitenland gaan. Deze worden gemakkelijk onderscheiden door hun fijne kwaliteit... Men maakt er twee soorten : de bredere, die Franse kaarten worden genoemd en waar de adel mee speelt. En smallere, die het volk gebruikt voor zijn verzet. »

In Vlaanderen kunnen enkele steden bogen op een speelkaarten-industrie. Brugge, Nieuwpoort en Oostende hebben drie fabrikanten.

Spel met Spaans beeldpatroon (knuppels, zwaarden, bekers, munten), Davely, Brugge 2e helft 19e eeuw.

Hollandse kaart Dubois.

Hollands kaartspel waarin de figuren een satire vormen op de fameuze Mississippi-zwandel.

L. Een kaart uit 't Comedia dell'Carte met figuren uit de Belgische politiek. R. Moderne speelkaart. Turnhout Carta Mundi.

leper en Leuven tellen er twee. Gent schijnt een belangrijk centrum te zijn. Daar start men de produktie rond 1752 en stort het kaartenhuisje in elkaar rond 1869. In het volkskunde museum te Gent bevinden zich de houtblokken van een spel met 32 en 78 kaarten.

Enkele fabrikanten overleven de Franse Regimes en het Verenigd Koninkrijk (1815-1830). Onder hen Wijnants van Brussel, Dubois van Luik en De Porre van Gent. Er komen nog nieuwe fabrieken tot stand maar in het midden van de 19e eeuw verdwijnen die weer van de markt.

Turnhout wordt nu het centrum. En blijft dat. Na de onafhankelijkheid van België komt in Turnhout een nieuwe nijverheid tot stand. De papierverwerkende industrie. In 1846 telt men 3 speelkaartfabrieken die samen 140 arbeiders in dienst hebben. In 1860 loopt dat aantal op tot 600. Er zijn in 1904 ongeveer een 2.300 mensen die in deze industrietaak hun dagelijks brood verdienen. Enkele grote namen in Turnhout zijn : Brepols, Van Genechten, Biermans, Mesmaekers. Na een harde concurrentiestrijd besluiten de drie overblijvende fabrikanten om samen te werken. Brepols, Van Genechten en Biermans vormen nu de firma Carta Mundi (1970). Door de samenwerking van Turnhoutse vakkennis en ervaring ontstaat er een bedrijf dat met succes zijn plaats op de wereldmarkt kan innemen. Carta Mundi is thans de enige speelkaartenfabriek in de Benelux. De Turnhoutse fabrieken hebben speelkaarten in grote verscheidenheid van figuren en kwaliteit gemaakt. Zo waren er Engelse, Franse, Duitse, Nederlandse, Spaanse, Portugese, Zuidoostasiatische en natuurlijk de eigen Belgische speelkaarten. Opvallend is dat de verschillende Turnhoutse fabrikanten bijna allen dezelfde beelden hebben geproduceerd. Kleine wijzigingen waren voor de leek moeilijk te onderscheiden. Het verschil lag dan ook voornamelijk in het gebruik van ornamenten, houding der figuren, bladspiegel, kaders en afmetingen.

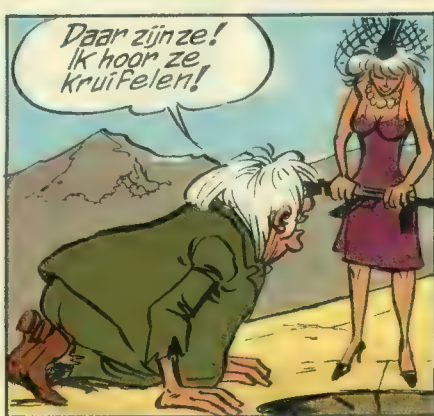
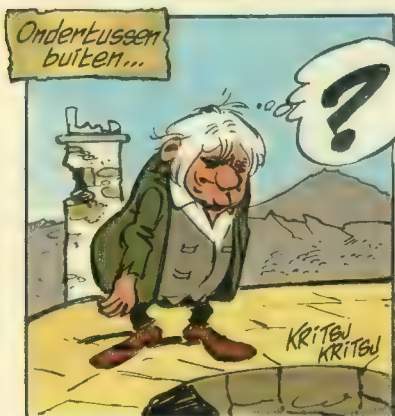

BOLLEMAAR

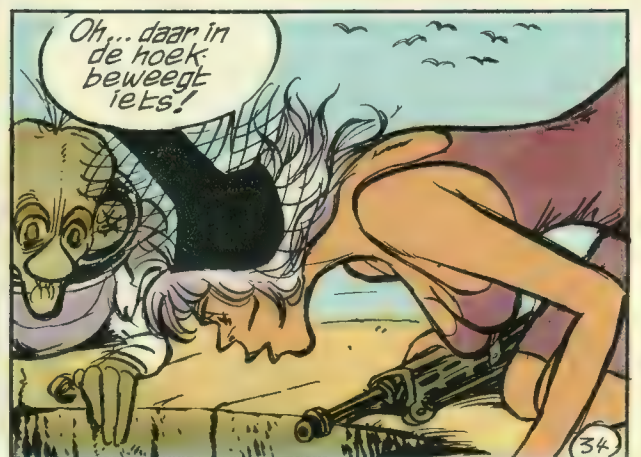
BEZOEK UIT
GANYMEDES

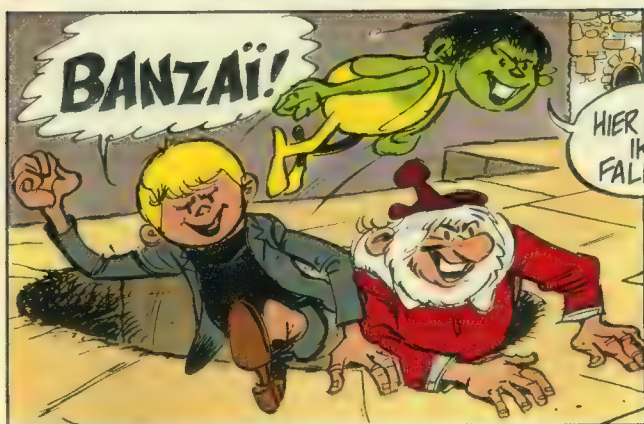
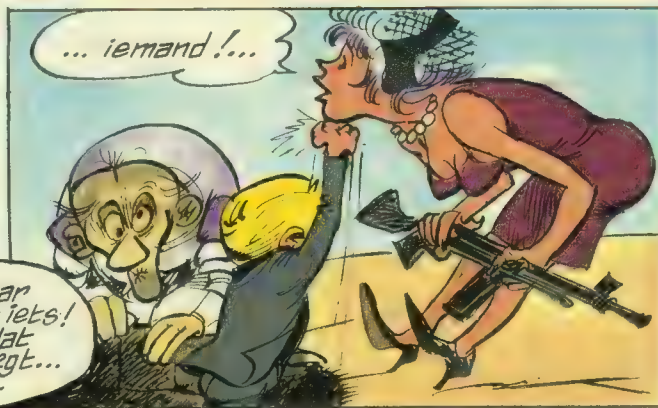
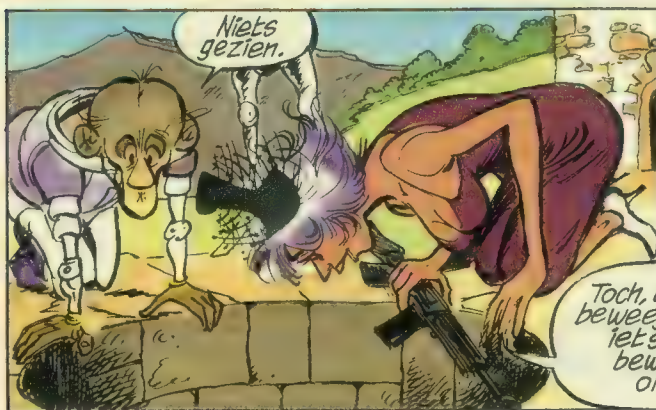

wordt vervolgd

POP-PRAATJE MET POP-PAATJE

Mogen we even de aandacht van alle langslapers? Dan kunnen we vertellen dat je je vergist! Dit is geen verslag van het Nederlands kampioenschap achteruitrijden, en ook geen gewone autorubriek.

D.A.F. staat voor **Deutsch Amerikanische Freundschaft**, een groep die tot nu in het alternatieve circuit een stevige naam opbouwde.

Robert Görl en **Gabi** komen allebei uit Duitsland, maar trokken na een paar jaar naar Londen, in de hoop daar wat bekender te worden. En o wonder! De rage van de New Magic Music maakte daar langzaam maar zeker opgang. Adam And The Ants, Siouxsie And The Banshees, Bow Wow Wow... de groepjes schoten als paddestoelen uit de grond. Een tijdlang hebben we gedacht dat het er alleen om ging zo vervelend mogelijk te doen. Letterlijk één-tonige melodieën en teksten die tot treurens toe herhaald werden.

GOLD UND LIEBE maakt hierop een uitzondering. **D.A.F.**

D.A.F.

heeft in de new wave-beweging altijd wel wat apart gestaan, ook al geldt bij hen "Rhythmus über alles" evenzeer. Waar ligt dan het verschil met de rest van de pot nat? Robert en Gabi slagen er in door hun aparte sound en stijl op synthesizer om hun muziek een theatrale geladenheid mee te geven. Dit betekent helemaal niet dat hun muziek of teksten ingewikkeld worden, je krijgt zelfs eerder de indruk dat zij de kinderlijke eenvoud maximaal uitbuiten.

In de teksten van Robert Görl hoeft je geen wereldverbeterend proza te gaan zoeken. Ze doen een beetje denken aan de songteksten van Siouxsie Sioux die nog vaak neerschrijft wat ze droomde toen ze tien was, en op haar geheugen zijn we dan ook geen beetje jaloers.

Voor liefhebbers van ritmische, eigentijdse muziek kunnen we **Gold Und Liebe** van **Deutsch Amerikanische Freundschaft** warm aanbevelen. Een interessante plaat. (Ariola.)

Erwin.

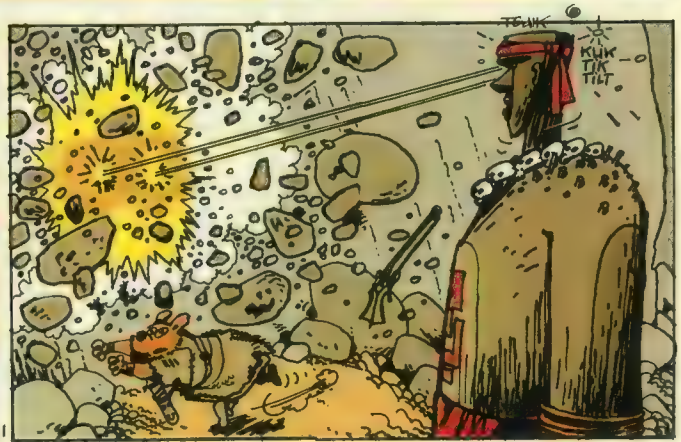
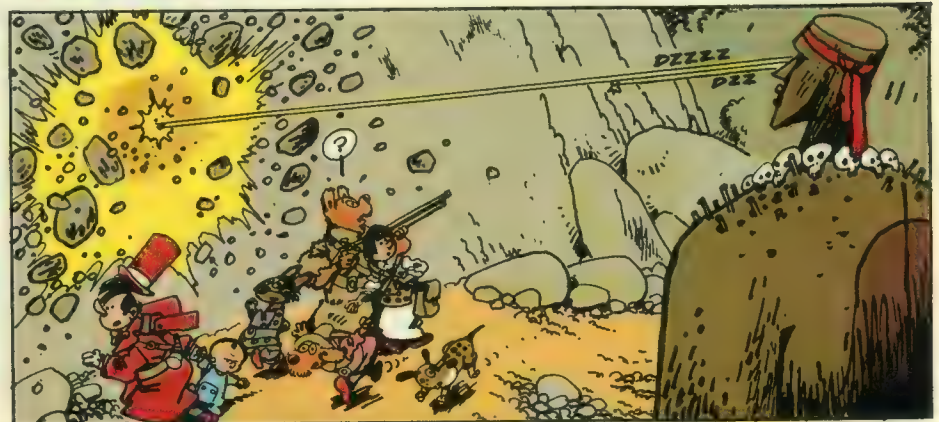

JAN PECH

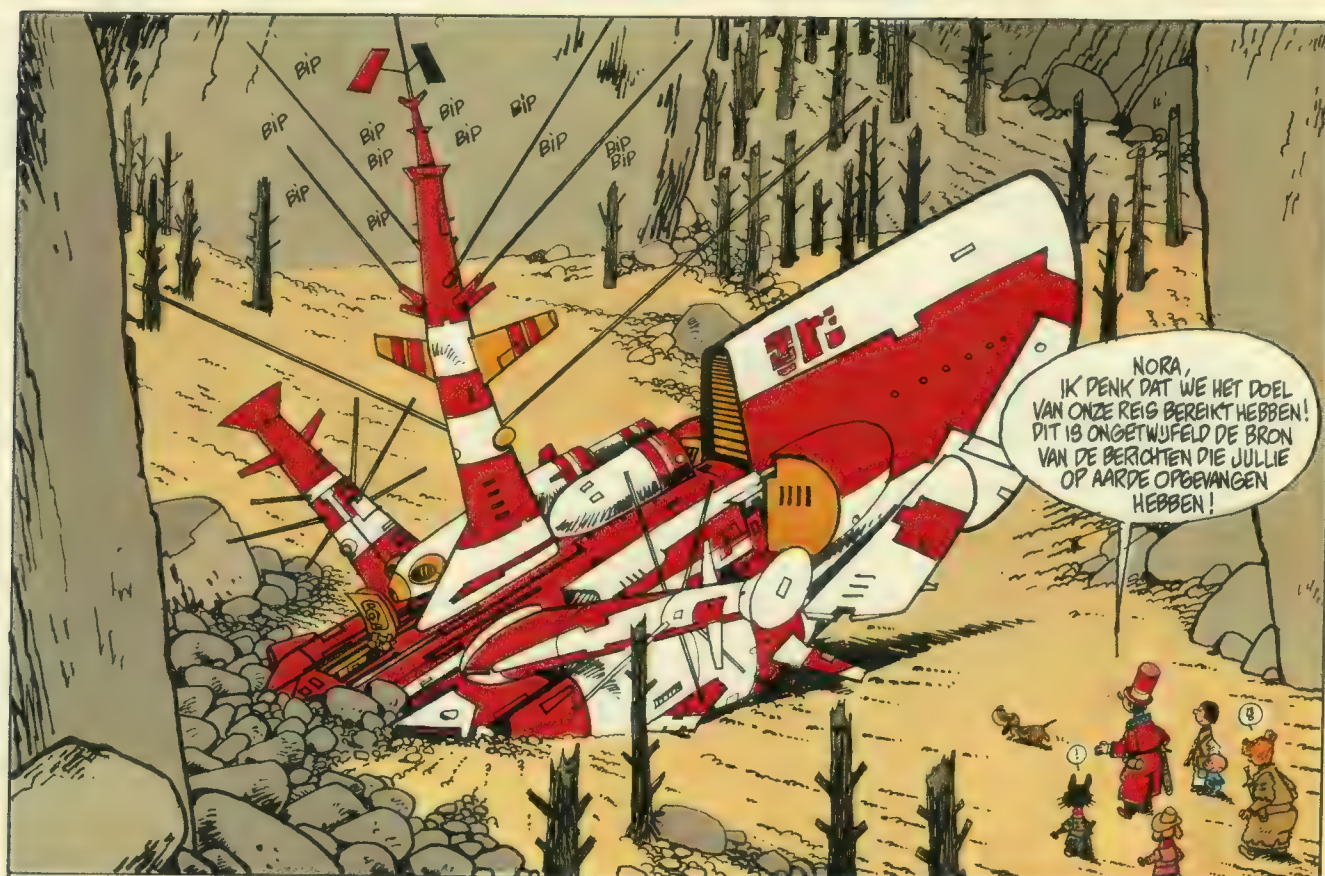
CRAM

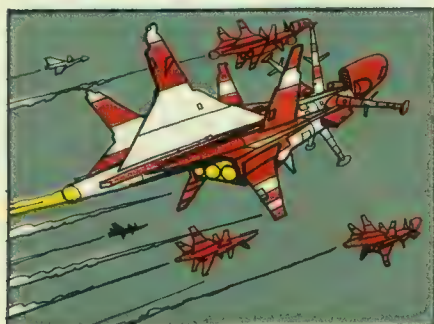

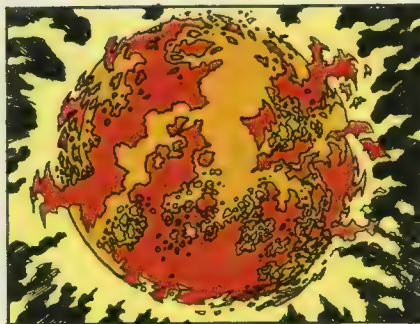

IK BEN DE STEM VAN 'N BESCHAVING DIE AL MILJARDEN JAREN VERDWEENEN IS - MIJN VOLK VERSPREIDDE ZICH IN ALLE STERRENSTELSELS OP ZOEK NAAR 'N TOEVLUCHT -

DE STER VAN ONZE OORSPRONKELIJKE WERELD EXPLODEERDE IN 'N SUPER-NOVA, WAARDOOR ONZE PLEET AZA VERPULVERD WERD. DIT HADDEN WE ECHTER AL SINDS LANG VOORZIEN -

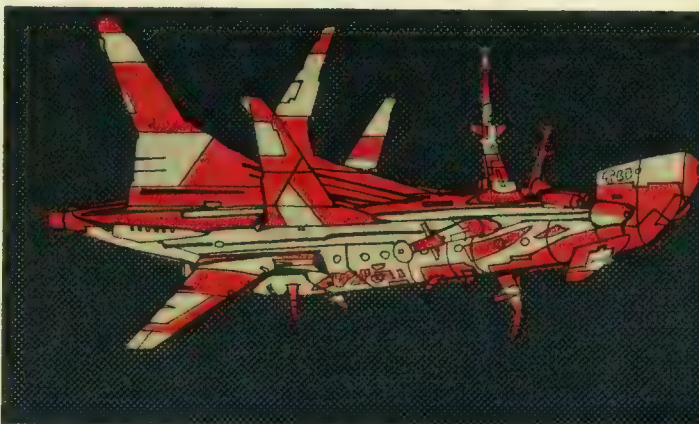
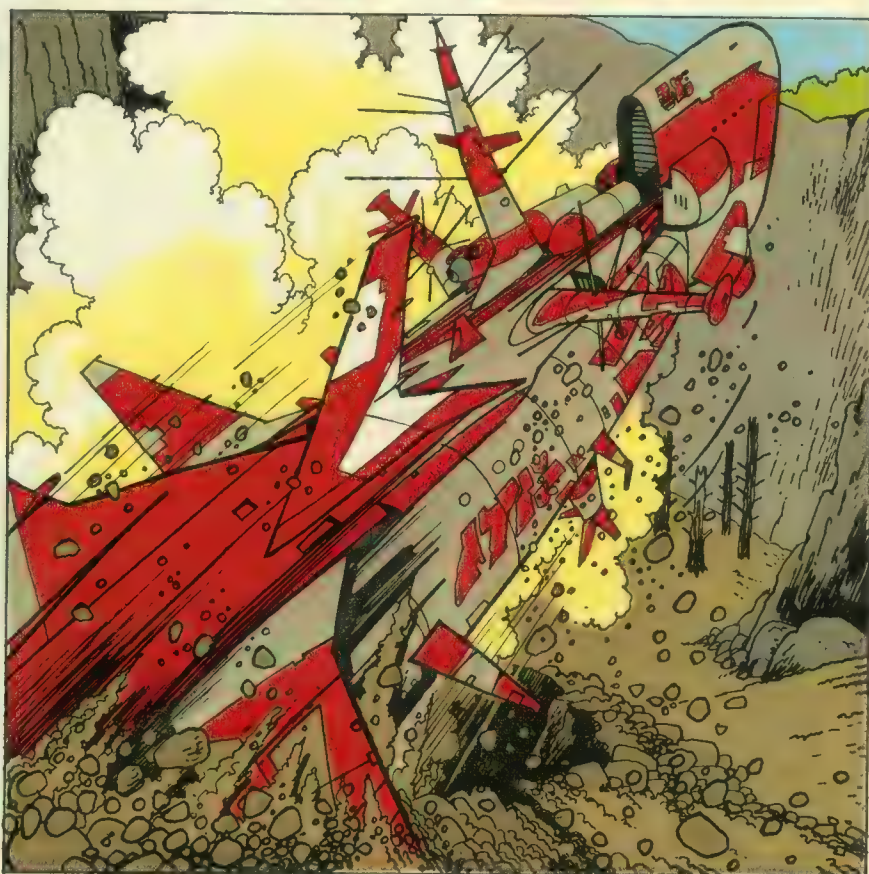
ELKE EENHEID KREEG HAAR DOEL - DE ONZE VOERDE ONS NAAR DEZIE PLEET, DIE TOEN IN VOLLE EVOLUTIESTADIUM VERKEERDE -

KAN DEZE MACHINE ONS HELPEN TERUG NAAR DE AARDE TE KEREN?

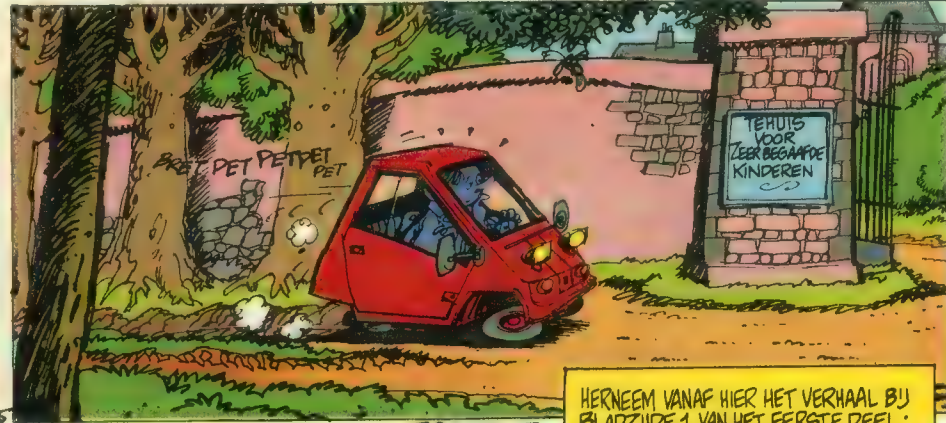
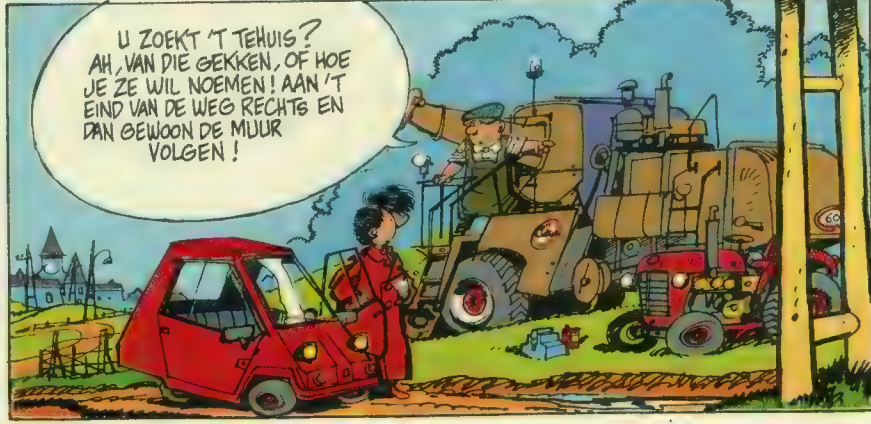
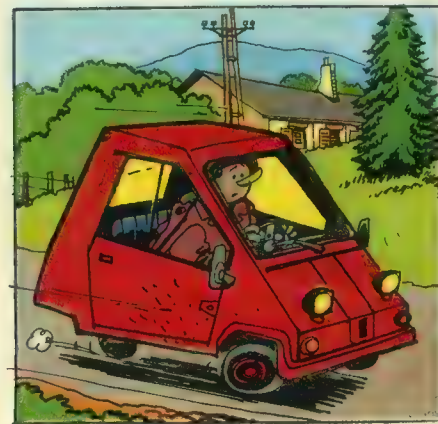
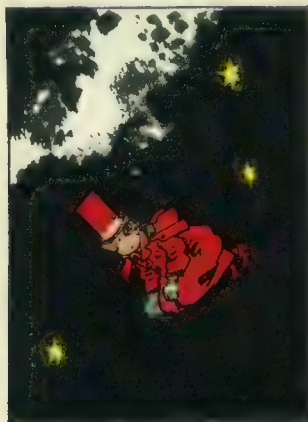

IN EEN ARTIFICIËLE WERVEL-
WIND, STUJGT HET SCHIP OP,
VOORTGESTUWD DOOR Z'N EIGEN
INERTIE-AANDRIJVING EN
BEREIKT AL SNEL HET ONPEIL-
BARE, WAARDOOR HET IN HET
REËEL LEGE VAN DE KOSMISCHE
BEWEGING GESTORT WORDT,
DAT ALLES UIT HET UNIVERSUM
BEHEERST, HET EEUWIG
ONNOEMBARE EN DE
NEGEND DROOM
VOORBU...
(*)

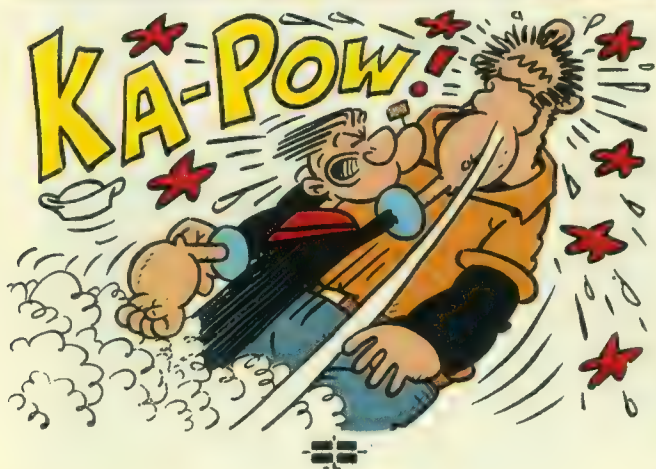
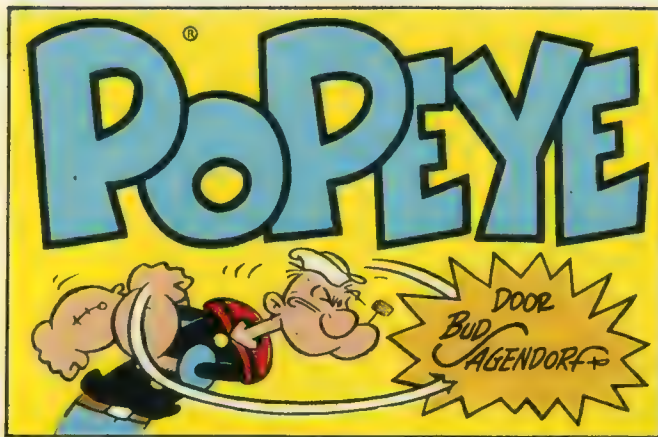

INDERDAAD, HET LUKT ALSOF HET GROTE HOOFD VAN LUDO IN DE WAR IS GERAAKT DOOR AL DIE CUFERTJES EN DAT DE VREEMDE MACHINE OM DOOR DE TIJD TE REIZEN ZICH MET EEN PAAR DAGEN VERGIST HEEFT, ZODAT DOKTER ZWITSER WEER BIJ HET BEGINPRENTJIE STAAT.

Westerlain EİNDE

HERNEEM VANAF HIER HET VERHAAL BIJ BLADZUDE 1 VAN HET EERSTE DEEL: "DE KATTENPLANEET"...

Om met plezier te verslinden.

Als de plotse honger in je gromt
neem dan 'n Lion.

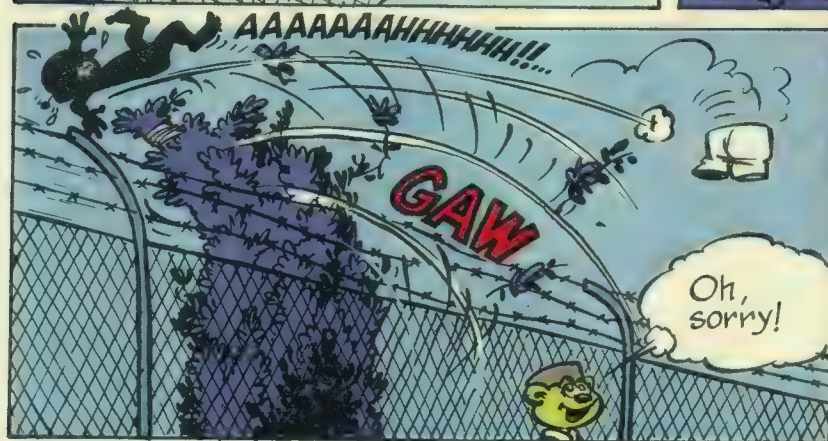
Dat is een lekkere, hartige hap!
Een gevulde wafel, krokante graanvlokken
en malse karamel in fijne melkchocolade.
Ja, stil die geeuwhonger
met een leeuwehap!

Lion

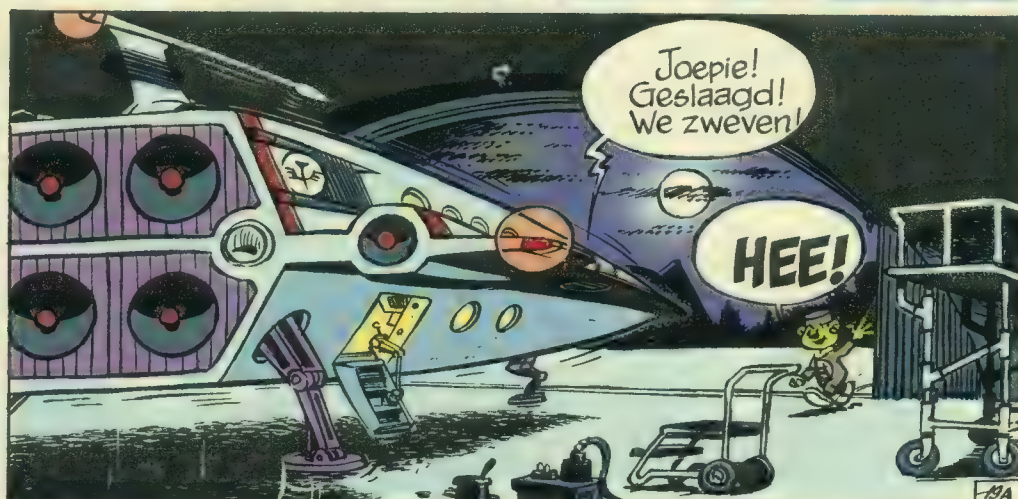
de Katamarom de afvallige

wordt vervolgd

MELK VOOR SLANKKEN

Wat geeft je, buiten melk, zoveel proteïnes, zoveel calcium, zoveel vitamines... voor zo weinig calorieën? Is het zo dan niet, dat melk u van heel wat slankheidsproblemen afhelpt door die ideale combinatie? En melk smaakt lekker op de koop toe. Slanke melkdrinkers weten wat ze doen!

Vitamine-slankdrank

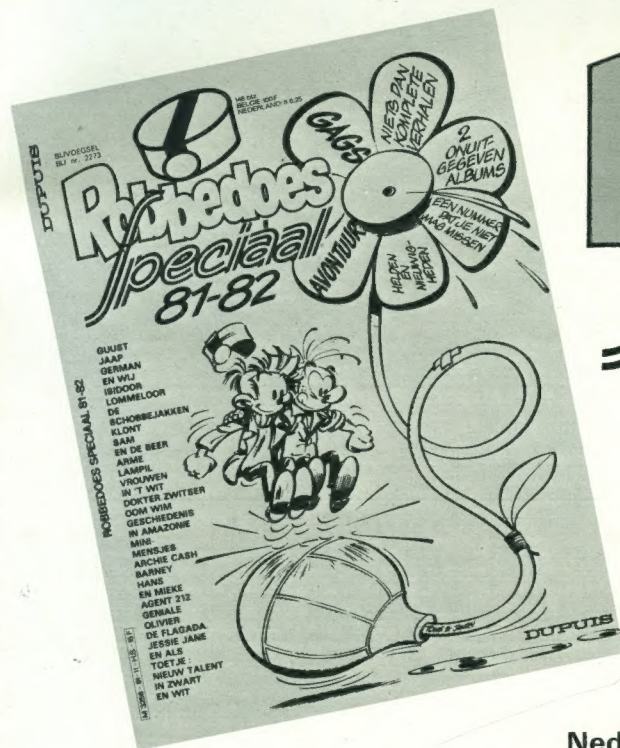
Snij een takje selder, wat peterselie in stukjes. Pel een tomaat en pit ze uit. Mix alles fijn met wat melk. Kruid nu en voeg er een groot glas melk aan toe. Mix alles.

(1) volle - (2) halfvolle (1) - (3) magere melk:
cal.: (1)656-(2)480-(3)344 - joules: (1)2744-(2)2008
(3)1439 - prot. g/l: (1)33-(2)33-(3)34 - l.p.g/l: (1)36-(2)16-(3) 0
gluc. g/l: (1)50-(2)51-(3)52. (1) zonder toevoeging van magere-melkpoeder

Melk voor elk

**NOG NET
DE TIJD !**

verkrijgbaar bij uw boekhandelaar ??? Bestel
dan via Uitgeverij Dupuis. Schrijf 100 F over op
rekeningnummer 000-0362159-58 van Uitgeverij
DUPUIS, met de vermelding "Robbedoes Speciaal
'81-'82"

DOE HET VANDAAG NOG, MORGEN IS HET TE LAAT!

Robbedoes is een weekblad van de Uitgeverij Jean Dupuis, N.V., en wordt gedrukt in België.

GERMAN EN WIJ...

FJANNIN.

